BØRNS VILKÅR

PERSPEKTIVØVELSE

BARNETS PERSPEKTIV VS DET BØRNEFAGLIGE PERSPEKTIV

BØRNS VILKÅR

BARNETS PERSPEKTIV

- Barnets perspektiv er barnets egen oplevelse af verden – set indefra, fra barnets synsvinkel.
- Det handler om, hvordan barnet selv forstår og oplever sit liv og sine relationer.
- Det er alt det som barnet tænker, føler, drømmer, håber og mener noget om, og som ingen andre kan vide mere om eller kende bedre til, end barnet selv.

DET BØRNEFAGLIGE PERSPEKTIV

- Det børnefaglige perspektiv er den voksnes vurdering af barnets situation, baseret på et ude fra blik på barnet
- Det er her den voksne bruger sin faglige viden og erfaringer til at forstå og tolke barnets udsagn og handlinger, både de sproglige og nonverbale.
- Det er også her den voksne søger at sætte sig i barnets sted og mærker efter hvordan verden mon opleves fra barnets perspektiv.
- Ud fra det børnefaglige perspektiv giver den voksne et kvalificeret bud på, hvordan barnets situation ser ud og hvad der vil være til barnets bedste.

GUIDELINE

PERSPEKTIVØVELSE

BARNETS PERSPEKTIV VS DET BØRNEFAGLIGE PERSPEKTIV

Formål

At styrke deltagernes forståelse for og opmærksomhed på at skelne mellem barnets perspektiv (barnets egen oplevelse) og det børnefaglige perspektiv (det fagprofessionelle blik), i samtaler med børn og unge. Gennem en anerkendende og dialogbaseret tilgang skal deltagerne øve sig i at lægge mærke til måden, hvorpå og hvordan de taler med børn - fremfor at fokusere på indholdet af samtalen. At mestre denne skelnen understøtter god børneinddragelse.

Tidsforbrug

Ca. 45 minutter

Materialer

- Reflektionskort
- Papir og pen til noter

Deltagere

- 1 facilitator (leder øvelsen)
- 1 sparringsmodtager (fortæller om en samtale med et barn, som vedkommende har afholdt)
- 5–10 sparringsgivere (kolleger, der lytter og giver feedback)

ØVELSEN BESTÅR AF TRE FASER:

FASE 1: FORBEREDELSE

Sparringsmodtageren vælger en konkret samtale med et barn, som personen vil bruge i øvelsen.

FASE 2: INTERVIEW

Facilitatoren interviewer sparringsmodtageren om samtalen. Fokus er på den professionelle tilgang – altså hvordan samtalen blev grebet an. Interviewet er nysgerrigt og undersøgende og handler om at spørge så konkret ind som muligt, så sparringsgiverne har noget at give feedback på fx hvad sagde du... hvad sagde barnet....

- De øvrige deltagere (sparringsgiverne) lytter aktivt og noterer refleksioner og eksempler på det givne spørgsmål.
- Hver sparringsgiver får udleveret et refleksionskort med ét fast spørgsmål, der guider deres refleksion mod enten barnets oplevelse eller den professionelles tilgang.

FASE 3: REFLEKSION OG FEEDBACK

Efter interviewet deles refleksioner i en struktureret runde. Hver sparringsgiver giver feedback enten i jeg-form – som om de er barnet i samtalen eller ud fra et børnefagligt voksent perspektiv.

- Feedbacken gives til facilitatoren, ikke direkte til sparringsmodtageren, som blot lytter uden at kommentere. Det skaber en tryg ramme og understøtter læring frem for vurdering.

SUPPLERENDE ØVELSE - FAGLIGT DILEMMA

Øvelsen kan suppleres med en faglig drøftelse, hvor fokus flyttes fra den konkrete samtale til mere generelle overvejelser om praksis og metode (se beskrivelse af denne øvelse bagerst).

VIGTIGT AT VIDE! Øvelsen handler ikke om at evaluere eller vurdere den konkrete samtale, men om at skabe refleksion og læring. Fokus er på børneinddragelse og hvordan samtalen blev gennemført – ikke på hvad der blev talt om. Øvelsen afsluttes med, at sparringsmodtageren kan dele en kort refleksion, hvis vedkommende ønsker det. Det kunne fx være oplevelsen af at få sparring, nye erkendelser, perspektiver eller lignende. Det anbefales, at deltagerne efter øvelsen ikke indgår i en debat eller kommenterer på den valgte samtale efter øvelsen. Det er netop med til at skabe et trygt og professionelt læringsrum, hvor deltagerne kan øve og udvikle sig uden bekymring for vurdering.

PERSPEKTIVØVELSE
BARNETS PERSPEKTIV VS DET BØRNEFAGLIGE PERSPEKTIV

FASE 1
FORBEREDELSE
(CA. 5 MIN.)

Facilitatorens opgaver:

- Introducerer formålet med øvelsen og forklarer kort deltagernes forskellige roller.
- Forklarer hvordan feedback skal gives fx: "Øvelsen fokuserer på det, der virker, og feedback skal gives anerkendende. Det handler ikke om at finde fejl, men om at lære af det, der sker."
- Uddeler ét eller flere refleksionskort til hver sparringsgiver. Hvert kort indeholder ét spørgsmål med fokus på enten barnets perspektiv af samtalen eller det børnefaglige perspektiv. Læs evt. et refleksionskort op som eksempel.
- Forklarer sparringsgiverne, at de under interviewet skal notere deres observationer med konkrete eksempler med udgangspunkt i spørgsmålet på refleksionskortene.

DE TRE ROLLER I PERSPEKTIVØVELSEN

Facilitatorens rolle:
Facilitatoren interviewer sparringsmodtageren om en konkret samtale med et barn. Fokus er på indragelse af barnet og på samtaens forløb – ikke på sagen.

Sparringsmodtagerens rolle:
Sparringsmodtageren svarer på facilitatorens spørgsmål ud fra hukommelsen om den konkrete samtale.

Sparringsgivernes rolle:
Sparringsgiverne lytter og noterer konkrete eksempler ud fra spørgsmålet på de udleverede reflektionskort.

FASE 2
INTERVIEW
(CA. 25 MIN.)

INDLEDNING TIL INTERVIEWET
Facilitatoren beder sparringsmodtageren give en kort introduktion til samtalen.

Inden interviewet påbegyndes:

- Hvor længe har du kendt barnet?
- Hvem blev der talt med?
- Hvor foregik samtalen?
- Hvem deltog?
- Hvad var formålet med samtalen?
- Osv.

PERSPEKTIVØVELSE

BARNETS PERSPEKTIV VS DET BØRNEFAGLIGE PERSPEKTIV

FASE 2

INTERVIEW GUIDE

(De følgende interviewspørgsmål er eksempler - du må gerne formulere dine egne spørgsmål).

FØR SAMTALEN

FORBEREDELSE

- Hvilke ønsker havde barnet til samtalen?
- Hvordan forberedte du dig?
- Hvilke overvejelser gjorde du dig om formålet?
- Hvordan blev barnet forberedt?

UNDER SAMTALEN

RAMMESÆTNING

- Hvordan kontaktetablerede du?
- Hvordan blev formålet med samtalen forklaret?
- Hvad sagde barnet om formålet?
- Havde barnet et andet formål? Hvilket? Hvordan talte I om det?
- Hvordan præsenterede du samtalens temaer? Hvilke ord brugte du? Hvordan reagerede barnet?
- Hvilke temaer havde barnet?
- Hvordan koblede du temaerne på formålet?
- Hvilke ord brugte du til at forklare dit mandat og din myndighed - altså din rolle og forpligtigelse overfor barnet?
- Hvordan reagerede barnet på det?
- Hvilke rettigheder præsenterede du barnet for? Hvad svarede barnet på det? Hvad gjorde du så?

UNDER SAMTALEN

BARNETS FORTÆLLING

- Hvilke spørgsmål stillede du barnet?
- Hvordan reagerede barnet på spørgsmålene? Hvilket svar fik du?
- Hvad gjorde du for at lytte?
- Hvilket spørgsmål stillede du derefter?
- Hvilke overvejelser havde du om netop dette perspektiv/spørgsmål?
- Hvordan talte I om det?
- Hvordan kom du videre i samtalen?
- Hvilke uddybende spørgsmål stillede du? Hvad sagde barnet? Hvordan reagerede barnet? Hvordan var det for dig? Osv.

AFRUNDING

- Hvordan afsluttede du samtalen med barnet?
- Hvilke aftaler indgik I?

EFTER SAMTALEN

BARNETS FORTÆLLING

- Hvilke refleksioner har du haft efter samtalen med barnet?
- Hvordan har du fulgt op?
- Hvilke reaktioner eller tilbagemeldinger har barnet givet?
- På hvilken måde har barnet været inddraget i det skriftlige notat?

PERSPEKTIVØVELSE

BARNETS PERSPEKTIV VS DET BØRNEFAGLIGE PERSPEKTIV

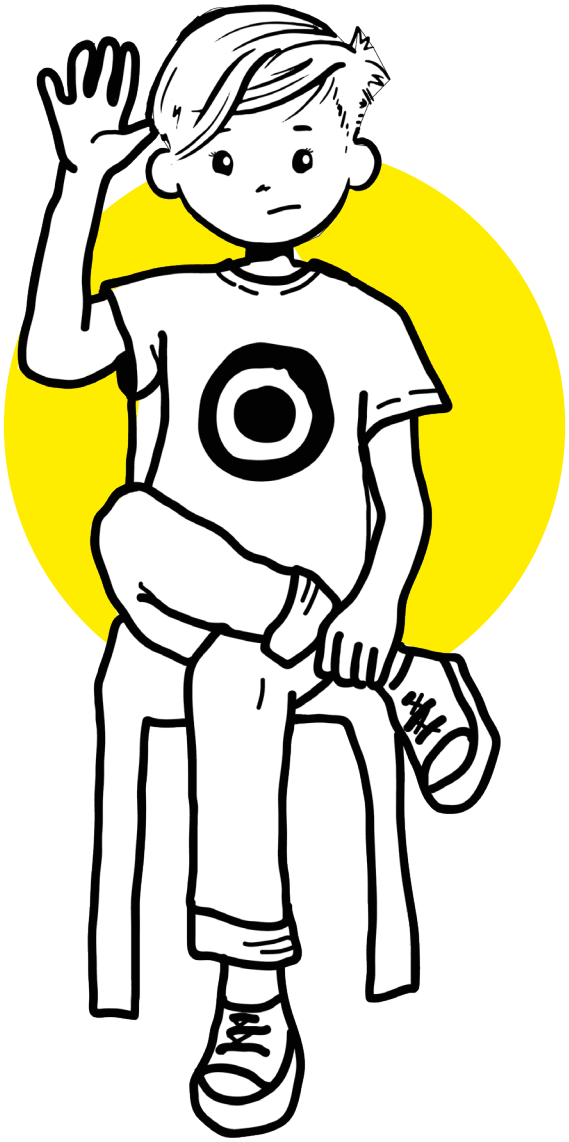
AFSLUTNING PÅ INTERVIEWET

Facilitatoren afrunder og samler op, fx:

"Nu har du fortalt om samtalen med barnet. Du har blandt andet fortalt..." og "Er der noget, du mangler at fortælle, som er vigtigt?"

Facilitatoren forklarer, hvordan øvelsen fortsætter, fx:

"Nu vender jeg mig mod sparringsgiverne og beder dem komme med deres anerkendende refleksioner ud fra refleksionskortene."

PERSPEKTIVØVELSE
BARNETS PERSPEKTIV VS DET BØRNEFAGLIGE PERSPEKTIV

FASE 3

REFLEKSION OG FEEDBACK
(CA. 20 MIN.)

Under Refleksion og Feedback runden deler sparringsgiverne deres refleksioner med udgangspunkt i refleksionskortene – enten ud fra barnets perspektiv eller det børnefaglige perspektiv.

Gennemførelse - facilitatoren guider:

- Sparringsmodtager sidder med ryggen til gruppen, så fokus er på at lytte.
- Sparringsgiverne giver feedback én ad gangen (2–3 min. hver), som om de taler fra enten barnets eller det børnefaglige perspektiv. Brug jeg-form og konkrete eksempler.
- Feedbacken gives til facilitator, ikke direkte til sparringsmodtageren.
- Sparringsmodtager får mulighed for kort at dele en afsluttende refleksion (frivilligt).
- Facilitator afslutter øvelsen og minder om, at der ikke må kommenteres eller diskuteres yderligere om samtalen efterfølgende.

EKSEMPLER PÅ FEEDBACK FRA BARNETS PERSPEKTIV:

- "Jeg følte mig hørt, da du stillede spørgsmål der viste interesse for mig, eksempelvis..."
- "Jeg blev tryg, da du forklarede, hvad vi skulle tale om, fx da du sagde..."

EKSEMPLER PÅ FEEDBACK FRA DET BØRNEFAGLIGE PERSPEKTIV:

- "Jeg kunne se, at du aktivt brugte åbne spørgsmål til at skabe refleksion (efterfulgt af eksempler)."
- "Det var tydeligt, at du rammesatte samtalen klart, så barnet forstod formålet, fx. da du sagde..."

SUPPLERENDE ØVELSE

FAGLIGT DILEMMA

Formål

Formålet med øvelsen er at udvide deltagernes faglige repertoire gennem kollegial inspiration og refleksion. Fokus er på at dele forskellige perspektiver og tilgange – ikke at finde én rigtig løsning. Øvelsen har afsæt i den forudgående samtale "Perspektiv-øvelsen", men løfter dialogen fra det enkelte barn til mere generelle faglige overvejelser.

Tidsforbrug

Ca. 20 minutter

Deltagere

- 1 facilitator (leder øvelsen)
- Øvrige deltagere

OM ØVELSEN

I øvelsen Fagligt dilemma drøfter deltagerne et professionelt dilemma med afsæt i faglige erfaringer. Målet er at inspirere hinanden ved at dele erfaringer, metoder og refleksioner. Det handler ikke om at vurdere eller konkludere, men om at undersøge kompleksiteten i faglige valg. Deltagerne skal møde hinandens bidrag med nysgerrighed og anerkendelse. Der findes sjældent én rigtig vej, men mange mulige tilgange, der afhænger af faglighed, kontekst og børnesyn. Øvelsen lægger vægt på tryghed og refleksion frem for problemløsning.

FACILITATORENS ROLLE

Facilitatoren har en central rolle i at holde fokus og skabe et trygt og undersøgende rum.

Opgaverne er:

- Sørge for, at samtalen holdes på et generelt og metodisk plan – ikke på enkeltsager.
- Skabe en ramme, hvor det er trygt at dele tvivl og faglige overvejelser.
- Guide deltagerne til at være undersøgende og inspirerende – ikke løsningsorienterede.
- Gribe nænsomt ind, hvis dialogen bliver for personbåret eller sagsorienteret.
- Anerkende, at forskellige tilgange passer til forskellige personer og kontekster.

ØVELSEN BESTÅR AF 5 FASER

FASE 1 Udvælg et dilemma

Facilitator og den person der var sparrings-modtager i perspektivøvelsen vælger et fagligt dilemma fra det forudgående interview i perspektivøvelsen, fx:

- Hvordan balancerer man mellem at lytte åbent og samtidig strukturere samtalen?
- Hvordan møder man et barn med mod stand uden at presse?
- Hvornår er det fagligt relevant at dele noget om sig selv – og hvordan?

FASE 2 Præsentation af dilemmaet

Sparringsmodtager i perspektivøvelsen præsenterer kort dilemmaet for gruppen og deltager herefter på ligefod med de øvrige deltagere. Facilitatoren stiller åbne refleksive spørgsmål som en hjælp til at starte drøftelserne, fx:

- "Hvad kan vi lære af hinandens måder at gribe det an på?"
- "Hvilke andre veje kunne man have valgt?"
- "Hvad giver mig lyst til at afprøve noget nyt i min egen praksis?"

FAGLIGT DILEMMA

FASE 3 **Parvis drøftelse (5 min.)**

Deltagerne drøfter dilemmaet to og to. Fokus er på faglig refleksion – ikke på at nå frem til en løsning.

FASE 4 **Feedbackrunde (2–3 min. pr. deltager)**

I plenum deler hver deltager kort deres refleksioner. Fokus er på:

- Metoder, der har virket for dem
- Erfaringer med lignende situationer
- Nye idéer eller perspektiver, der er blevet vakt

FASE 5 **Facilitator samler op**

Øvelsen afsluttes med, at facilitator stiller spørgsmålet:

"Hvad er du inspireret til at gøre mere af i din praksis fremover?"

